

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก Leadership on Local Development of The Committee of Sub-district Administrative Organizations Meung District Phitsanulok Province

ธรรสพงศ์ วงษ์สวัสดิ์,¹ พีรวิทย์ จินาสิต² และ อาเนช ไชยสาร³
Thutsapong Wongsawad,¹ Peeravit Jinasit² and Arnach Chaisan³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น ประชากร คือ กรรมการและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง 181 คน เครื่องมือ คือแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และค่า F-test เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ และด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลทางสังคม มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีข้อเสนอแนะว่า ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้อุปโภคและบริโภคให้เพียงพอ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ การพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล ภูมิปัญญาท้องถิ่น

^{1,2,3} อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข,
หมายเลขโทรศัพท์ 08 2163 7363, Email : fonthai@hotmail.com

^{1,2,3} Lecturers in Faculty of Public Administration, Thongsook College,
Tel. +668 2163 7363, Email : fonthai@hotmail.com

Abstract

The objectives of this study are to study the leadership on local development of the committee of Sub-district Administrative Organizations of Meung district Phitsanulok Province and study factors affecting leadership in local development with sample of 181 people are randomly selected from number of committee and Sub-district Administrative Organizations. Tool is questionnaire. The analysis applies descriptive statistics to measure percentage, mean and standard deviation by using T-test and F-test. The research found that Overall, the average was high. Sorted from most to least, is the vision of development. The ability to coordinate, the ability to solve problems, the ability to attract and accept the faith and the perception of local development, the hypothesis testing Personal and social factors, Leadership in the development of local differences are statistically significant at the 0.05 level and there are suggestions that. The public sector has to be involved in the preparation of the strategy. Preserve cultural and traditional knowledge and supplying water to the consumer enough.

Keywords: Leadership, Local Development, Sub-district Administrative Organization, Local Knowledge

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มีข้อกำหนดการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลางโดยมีรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารประเทศโดยจะกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศและมีอำนาจกับใช้อำนาจเพื่อบริหารและจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้หน่วยงานซึ่งถือว่าเป็นกลไกของรัฐบาลจะต้องนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติก็คือกระทรวงทบวงกรมซึ่งรวมเรียกว่าการบริหารราชการส่วนกลาง

(2) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยบัญญัติไว้ว่าให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคประกอบด้วยจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และ (3) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำของประชาชนในตำบลและนางบประมาณไปใช้ด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบมีวาระในการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 4 ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550)

ความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยพิจารณาจากการกำหนดไว้ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐและหมวดที่ 9 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 284 มีสาระสำคัญไว้ว่ารัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารการปฏิบัติงานบุคคล การเงินและการคลัง เพื่อเป็นการพัฒนาการกระจายอำนาจ โดยมีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริหารสาธารณะ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง การบำรุงรักษาศิลปจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และให้มีหน้าที่จัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เอกวิทย์ มณีธร, 2552)

แนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญตามร่างกรอบแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีวิสัยทัศน์คือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ (1) ความมั่นคง ได้แก่ การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครอบครัวและปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเมืองประเทศมีความมั่นคงในเอกราช

และอธิปไตยมีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชน มีความเข้มแข็ง ครอบครัว มีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง พอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีความมั่นคงของอาหาร พลังงานและน้ำ (2) ความมั่งคั่งได้แก่ ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุนและการทำธุรกิจ มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) ความยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาในทุกระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพและยั่งยืน ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ลดทาลีย์ คำภา, 2559)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีผู้นำที่มองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และหลักการและกระบวนการวางแผนสามารถสร้างแรงจูงใจ

ให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับมีข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่นการประสานงานและการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและเกิดความเข้มแข็งของชุมชนเมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งจะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต มีความพร้อมในการตัดสินใจและดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของประชาชนและนำผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นและชุมชนของรัฐบาลตามแผนยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

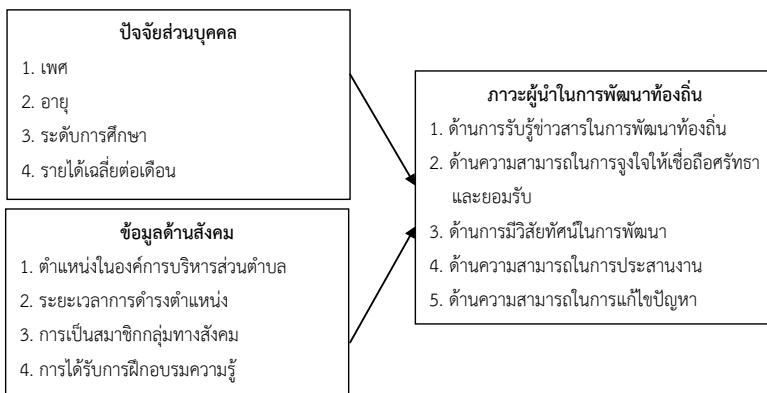
สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลด้านสังคมของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต่างกัน ส่งผลต่อการมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวน 14 แห่ง (ไม่นับหน่วยที่ขึ้นเป็นเทศบาลตำบล) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อย่างเป็นระบบ โดยเทียบจำนวนประชากรจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 606-610) ได้ตัวอย่างจำนวน 181 คน

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ (1) คำถามปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลด้านสังคม (2) คำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา และด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา (3) การให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาจากผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และ f-test เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษา

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ส่วนมากมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 3 ปี เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ และส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การเมือง การพัฒนาท้องถิ่นเชิงบูรณาการ

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ และด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ
องค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม (n=181)

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1. การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	4.33	0.41	มาก	1
2. ความสามารถในการประสานงาน	4.18	0.53	มาก	2
3. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	3.93	0.88	มาก	4
4. ความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอม	3.86	0.34	มาก	5
5. การรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	4.01	0.68	มาก	3
โดยรวม	4.03	0.57	มาก	

ผู้วิจัยยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการวิเคราะห์เป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีความสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาด้านต่างๆ สนใจเป็นผู้นำความรู้เทคโนโลยีและสิ่งแปลกใหม่มาใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

2.2 ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพและยอมรับนับถือ มีความสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรทำงานด้วยความเต็มใจและเสียสละและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้การยอมรับนับถือ

2.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของหน่วยงาน มีการนำตัวอย่างที่ดีจากหน่วยงานอื่นมาปรับปรุงพัฒนางานตนเองมีการติดตามข้อมูลข่าวสารการพัฒนาด้านต่างๆ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2.4 ด้านความสามารถในการประสานงาน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ สามารถใช้ทักษะในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างราบรื่นได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ อยู่เสมอ

2.5 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ สามารถให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนา/โครงการ/ กิจกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าเผชิญกับปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยความมั่นใจ ได้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนา และการแก้ปัญหาท้องถิ่น

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศที่ต่างกัน ของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลต่อการมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	ชาย		หญิง		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	4.26	0.46	4.27	0.11	0.12*	0.03
2. ความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ	3.69	0.14	3.99	0.48	7.82*	0.05
3. การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	4.11	0.75	3.98	0.63	-0.46*	0.04
4. ความสามารถในการประสานงาน	4.01	0.36	3.96	0.41	-4.78*	0.00
5. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	4.22	0.64	4.11	0.61	5.22*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 การทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ต่างกันของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลต่อการมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคล
จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	อายุ		ระดับการศึกษา		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	
	F	Sig	F	Sig	F	Sig
1. การรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	0.18*	0.00	22.01	0.07	1.77*	0.01
2. ความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธา และยอมรับ	2.22*	0.01	1.55*	0.02	11.15*	0.03
3. การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	5.44*	0.05	9.22*	0.04	0.72*	0.04
4. ความสามารถในการประสานงาน	0.69*	0.00	4.57*	0.00	6.53	0.07
5. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	1.88	0.08	6.33*	0.01	10.54*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 ตัวขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา แตกต่างกันตามอายุที่สูงกว่าย่อมจะมีองค์ความรู้และประสบการณ์ทำงานในการพัฒนาท้องถิ่นที่มากกว่า และสามารถชี้แนะให้คำแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาได้ดี ส่วนการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่นที่แตกต่างกันในระดับศึกษาก็สามารถสร้างความมั่นใจในข้อมูลข่าวสารและใช้สารสนเทศได้เป็นอย่างดี และความสามารถในการประสานงานโดยใช้งบประมาณมีเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายและรวดเร็ว จึงส่งผลให้กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน

3.3 การทดสอบสมมติฐานของข้อมูลทางสังคม จำแนกตามตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรมความรู้ ที่ต่างกันของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของข้อมูลทางสังคมจำแนกตามตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรมความรู้

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล		ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง		การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม		การได้รับการฝึกอบรมความรู้	
	F	Sig	F	Sig	F	Sig	F	Sig
1. การรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	1.88*	0.01	7.23*	0.01	2.06*	0.00	1.99	0.09
2. ความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธา และยอมรับ	0.44	0.66	0.44*	0.02	7.36*	0.01	7.26*	0.01
3. การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	4.56*	0.02	7.66*	0.01	0.88	0.04	8.85*	0.00
4. ความสามารถในการประสานงาน	3.66*	0.00	1.86*	0.01	1.91*	0.03	0.18*	0.03
5. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา	0.93*	0.00	0.66*	0.05	2.21*	0.01	-1.24*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 ตัวขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้วิจัยตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันเป็นเพราะการได้รับฝึกอบรมความรู้ โดยนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับแตกต่างกันตามตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยาวนานกว่า ย่อมจะมีประสบการณ์สูงกว่า และสร้างความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้ดีกว่า จึงส่งผลให้กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ข้อเสนอแนะที่ความถี่มากที่สุดคือ การให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามีส่วนร่วมในการทำยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น รองลงมา คือ ควรร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอันดับสุดท้าย คือ ควรจัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้อุปโภคและบริโภคให้เพียงพอต่อปริมาณประชาชนที่เพิ่มขึ้น

สรุปผล

การพัฒนาท้องถิ่นของกรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพมาก เพราะสมาชิกมีความคุ้นเคยในพื้นที่หมู่บ้านและครัวเรือน การแก้ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นไปอย่างง่ายตายและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างรวดเร็วด้วยการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาบูรณาการใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการแบ่งปันหมุนเวียน การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดทำแผนโครงการ ได้แก่ ด้านการกีฬาต่อต้านยาเสพติดประจำหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมอาชีพสตรีและกลุ่มแม่บ้าน การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค รวมถึงแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคในชุมชน และนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เต็มรูปแบบเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรมการองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนในพื้นที่มีความเข้าใจ การประสานงานความช่วยเหลือได้ถึงระดับรากหญ้าด้วยการแก้ปัญหาและมุ่งเน้นผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนเป็นหลักอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์ และคณะ (2559) ศึกษาภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยพบว่า ผู้นำพัฒนาท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมาถ่ายทอดสู่ชุมชนอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง อาทิ การกระจายเสียง แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงประชาชนทุกครัวเรือนเป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิกุล สุวิทย์พันธ์ (2558) ศึกษาภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอดงเจริญ จังหวัดสระแก้ว โดยพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะนายกเทศมนตรีของท่านสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาด้านต่างๆ และนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเสมอ นำความรู้และข่าวสารการพัฒนาและวิทยาการใหม่ๆ มาถ่ายทอดให้กับเพื่อนร่วมงานผู้ได้บังคับบัญชาและประชาชนเป็นประจำ

1.2 ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถใช้ทักษะการจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับและเชื่อถือศรัทธาให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เป็นอย่างดี ทำให้กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจมีทิศทางเดียวกับนโยบายของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกาวเดือน เกตุแก้ว (2550) ศึกษาบทบาทของประธานชุมชนต่อการบริหารเทศบาลกรณีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของประธานชุมชนจะมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด และสร้างความยอมรับนับถือความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกันในการพัฒนาและเกิดการยอมรับในสังคมและประชาชน

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการที่ผู้นำท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกลจะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่จะพัฒนาจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของกรรมการและสมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลและเป็นความคาดหวังที่จะให้เกิดการพัฒนาขึ้นในท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส นำไปสู่การใช้ดุลยพินิจการแก้ปัญหาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี พ่วงรอด (2557) ศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของประชาชนในชุมชน

กรณีศึกษาของการบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่น มีศักยภาพของผู้นำอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะในการบริหารงานที่จะนำไปสู่การครองตน ครองคน ครองงานได้อย่างเหมาะสม

1.4 ด้านความสามารถในการประสานงาน โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการสร้างแรงจูงใจและการร่วมมือกันทำงานเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ได้ปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อลดข้อขัดแย้งและทำให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลและเป็นการจัดให้คนในองค์การทำงานให้สัมพันธ์สอดคล้องกันโดยจะต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและมาตรฐานการปฏิบัติขององค์การเป็นหลักอย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา ต่างใจ (2553) ศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนักรการเมืองท้องถิ่นเทศบาลสันปุลเลย์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนปฏิบัติหน้าที่ประสานงานได้ดี มีความสามารถเน้นนำวจุใจราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามเป้าหมายที่ราชการกำหนด และผู้นำชุมชนได้ปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องตามนโยบายและตามที่กฎหมายกำหนด

1.5 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นมีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ชุมชนเผชิญอยู่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล มีความเข้าใจของความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อท้องถิ่นและชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมารัตน์ สอนทอง (2553) ศึกษาภาวะผู้นำด้านการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกวง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้งานที่กระทำบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอาจมีการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้แก้ไขปัญหาในเบื้องต้นและการใช้เหตุผลและข้อมูลที่มีอยู่ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเพราะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ประชาชนเป็นผู้ประสบปัญหา

2. ผลจากการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ที่ต่างกันของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพันธ์ เพิ่มพูน (2556) วิจัยเรื่องการเสริมสร้างภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ อาชีพ และตำแหน่งที่ต่างกัน มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นด้านพฤติกรรมที่ปฏิบัติในการพัฒนาท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ข้อมูลทางสังคม ได้แก่ ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลระยะเวลา การดำรงตำแหน่งการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและการได้รับการฝึกอบรมความรู้ ที่ต่างกันของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทโชติ ศรีนคร (2556) ศึกษาเรื่องภาวะ ผู้นำของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่าการอบรมสัมมนาและการศึกษาดูงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และการเคยเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมอื่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ 0.05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อเสนอแนะที่ตอบมากที่สุดคือ การให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามีส่วนร่วมในการทำยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น รองลงมา คือ ควรร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอันดับสุดท้าย คือ ควรจัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้อุปโภคและบริโภคให้เพียงพอต่อปริมาณประชาชนที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร ดีแป้น (2552) ศึกษาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น ของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอนาคู จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ 1) ควรส่งเสริมการพัฒนาให้มากขึ้นโดยนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิด ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของชุมชนด้วยเพื่อให้ชุมชนได้พึ่งพาตนเองมากขึ้น 2) ควรมีการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดทำแผนงาน การจัดทำโครงการด้านการกีฬา ต่อต้านยาเสพติดประจําหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมอาชีพสตรีและกลุ่มแม่บ้าน การส่งเสริม สุขภาพ การป้องกันโรคและควรมีแผนงานหรือโครงการด้านการบำรุงรักษาสสิ่งแวดล้อม

การปลูกป่าชุมชน แผนชุดลอกแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคในชุมชนโดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐในชุมชนเป็นที่เลี้ยงผู้นำชุมชน

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีโครงการศึกษาการฝึกอบรมสัมมนาสำหรับกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และหลักการกระบวนการวางแผนของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างจริงจังพร้อมทั้งรณรงค์ให้บุคลากรทุกฝ่ายใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างจริงจังผู้บริหารและข้าราชการในองค์กรต้องศึกษากฎหมายระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้เป็นเครื่องในการปฏิบัติงานให้เป็นไปที่ยอมรับของประชาชนและการบังคับใช้กฎหมาย
3. ควรบริหารงานหรือจัดทำโครงการต่างๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวมให้มากยิ่งขึ้น และผู้บริหารองค์การควรกำหนดนโยบายจัดทำแผนแม่บทเป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถนํานโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้จริงยึดหลักคุณธรรมและใช้หลักภาวะผู้นำที่ดีในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติราชการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). *ข้อมูลพื้นฐานการปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2558, จาก <http://www.dla.go.th/servlet/EbookServlet>
- Department of Local Administration. (2007). *Basics of Local Government*. Retrieved November 6, 2015, from <http://www.dla.go.th/servlet/EbookServlet>
- เครจซี่ และมอร์แกน. (2513). การกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับกิจกรรมการวิจัยและวัดผลการศึกษาทางจิตวิทยา. 80, หน้า 607-610. สืบค้น การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2, 18-19 มิถุนายน 2558 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.

- Krejcie & Morgan. (1970). Determinining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, v. 80, 607-610. Retrieved International Research Conference "Creativity and Development towards ASEAN Community". The 2nd, 18th- 19th June 2015, Nakhonratchasima College, Nakhonratchasima Province.
- ธรรมรัตน์ สอนทอง. (2553). *ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหูกวาง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์*. (รายงานการศึกษานิเทศศาสตร์สาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Sorntong, Thammarat. (2010). *Leadership for Local Development of Executives and Council Members of Tambon Hukwang Administration Organization, Amphoe Banphotpisai, Nakhonsawan Province*. (Report of Independent Study of M.P.A.). Local Government, College of Local Administration, Khonkaen University.
- ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์ และคณะ. (2559). *ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย*. (รายงานการวิจัยเพื่อบูรณาการและการพัฒนาองค์ความรู้จากการเรียนการสอนรายวิชาภาวะผู้นำ). คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข.
- Wongsawad, Thutsaphong et al. (2016). *Leadership in local development of the sub-district administrative committee members in Muang District, Phitsanulok*. (Research Report for Knowledge Integration and Development from Leadership Course). Faculty of Public Administration, Thongsook College.
- ยุวดี พ่วงรอด. (2557). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของประชาชนในชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก้า จังหวัดพิษณุโลก*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- Phongrod, Yuvadee. (2014). *The Roles of Local Administrators on Public Activities Participation: Case Study of BuengKok Sub District*

- Administration Organization, Bang Rakam District, Phitsanulok. (Report of Independent Study of M.P.A.). (Public Administration), Graduate School, Phitsanulok University.*
- ลดาวัลย์ คำภา. (2559). สไลด์บรรยาย. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, *Sustainable Development Goals และแผนฯ 12 ของประเทศ*, เวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สกว. ครั้งที่ 7, สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2559, จาก http://www.trf.or.th/index.php?option=com_attachments&task=download&id=3894
- Kumpa, Ladawan. (2016). Slideshows, *National strategy 20-Year, Sustainable Development Goals and plan 12 of countries*, Public stage water policy TRF No. 7, Retrieved July 28, 2016, from http://www.trf.or.th/index.php?option=com_attachments&task=download&id=3894
- วรพันธ์ เพิ่มพูน. (2556). *การเสริมสร้างภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย*. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.
- Phempoon, Waraphan. (2013). *Strengthening leadership in the development of local councilors Banlum Sub District Administration Organization Meung District, Sukhothai Province*. (Thesis Master of Public Administration). Thongsook College.
- วิโชคติ ศรีนคร. (2556). *ภาวะผู้นำของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน อำเภอสว่างวีรกูล จังหวัดสุโขทัย*. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.
- Srinakorn, Wittachot. (2013). *Leadership of Chairman of the District Administrative Office Maesin District Sisatchanalai Sukhothai Province*. (Thesis Master of Public Administration). Thongsook College.
- วุฒิกกร สุวิทย์พันธุ์. (2558). *ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

Suvittayapan, Wuttikorn. (2015). *The Leadership on Local Administration of Mayor of Watthananakhon Sub-district Municipality, Watthananakhon District, Srakaew*. (Thesis of M.P.A.). Public Administration, Faculty of Political Science and Law, Burapha University.

สกาเวื่อน เกตุแก้ว. (2550). *บทบาทของประธานชุมชนต่อการบริหารเทศบาลกรณีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Ketkaew, Sakawdaun. (2007). *Role of Local Leader: A Case Study of Local Leader in Kelangnakorn Municipality, Muang District, Lampang Province*. (Report of Independent Study of M.P.A.). Local Government, College of Local Administration, Khonkaen University.

สนธยา ต่างใจ. (2553). *บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนอกราบการเมืองท้องถิ่นเทศบาลสันปุยเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่*. (รายการการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Tangjiao, Sontaya. (2010). *ROLES OF THE COMMUNITY LEADERS ON ELECTION OF LOCAL POLITICIANS, SUNPULEI MUNICIPALITY, DOISAKET DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE*. (Report of Independent Study of M.P.A.). Local Governmen, College of Local Administration, Khonkaen University.

เสถียร ดีแป้น. (2552). *การพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น*. (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Deepan, Satean. (2009). *GUIDELINE DEVELOPMENT OF LOCAL COMMUNITY LEADERS IN THE AREA DISTRICT NONSILA KHON KAEN PROVINCE*. (Report of Independent Study of M.P.A.). (Local Government), College of Local Administration, Khonkaen University.

- เอกวิทย์ มณีธร. (2552). *ระบบราชการรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนของไทย*
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส.
- Maneethorn, Ekawit. (2009). *Bureaucracy Enterprises and Public Organization of Thailand*. (2nd ed.). Bangkok: M. T. Press.